Lieta Nr.C24140216
Lietas arhīva Nr. CA-0507-17/2
ECLI:LV:KUAT:2017:1229.C24140216.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2017.gada 29.decembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese J.Mauliņa
un tiesneses Z.Zaiceva un L.Vēbere
ar sekretāri E.Ansuli

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Ogres novada pašvaldības aģentūras "Ogres namsaimnieks" prasībā pret /pers. E/ par izlikšanu, sakarā ar /pers. E/ iesniegto apelācijas sūdzību par Ogres rajona tiesas 2017.gada 12.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 16.septembrī Ogres novada pašvaldības aģentūra "Ogres namsaimnieks" (turpmāk prasītājs) cēlis Ogres rajona tiesā prasību pret /pers. E/ (turpmāk atbildētājs) lūdzot izlikt atbildētāju no dzīvojamās telpas Nr./adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas un piedzīt visus tiesāšanās izdevumus (lietas 5.lapa).

Prasības pieteikumā norādīts, ka Ogres novada pašvaldības aģentūra „Ogres namsaimnieks" Ogres novada domes noteiktās kompetences un veicamo funkciju ietvaros ir reorganizēto Ogres novada pašvaldības aģentūru „Mālkalne" un „Dziednīca" saistību un tiesību pārņēmēja.

2010.gada 20.decembrī Ogres novada pašvaldības aģentūra „Mālkalne" ar īrnieku /pers. F/ noslēdza dzīvokļa īres līgumu un /pers. F/ tika nodotas dzīvokļa Nr.1, /adrese/, ar kopējo platību 86,10 m^2 lietošanas tiesības. Vienlaicīgi ar šī līguma noslēgšanu viņa lietošanā tika nodotas arī dzīvojamās mājas koplietošanas telpu un iekārtu, kā arī ēkai pieguļošā zemes gabala lietošanas tiesības.

Kopš 2011.gada 3.janvāra savu dzīvesvietu /adrese/, kā cita persona deklarējis /pers. E/, par ko tika sagatavota vienošanās un attiecīgs līguma pielikums.

2013.gada 31.martā īrnieks /pers. F/ nomira. 2016.gada jūnijā /pers. E/ tika nogādāts brīdinājums ar lūgumu atbrīvot dzīvokli /adrese/ līdz 2016.gada 1.jūlijam, kas netika izdarīts.

Saskaņā ar likumu „Par dzīvojamo telpu īri" 10.pantu atbildētājs /pers. E/, kā cita persona, patstāvīgas tiesības uz dzīvojamās telpas lietošanu neiegūst. Kopš īrnieka /pers. F/ nāves atbildētājs ir zaudējis dzīvojamās telpas lietošanas tiesības un saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 29.[1] pantu atbildētājam dzīvoklis bija jāatbrīvo mēneša laikā kopš brīdinājuma saņemšanas.

Ar 2016.gada 16.jūnija Ogres novada pašvaldības domes sēdes lēmumu Nr.10 nolemts dzīvojamo ēku /adrese/, nojaukt.

Prasība pamatota uz likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 29.[1] pantu.

2016.gada 21.oktobrī atbildētājs tiesā iesniedzis rakstveida paskaidrojumus (lietas 29.-30.lapa), norāda, ka 2010.gada 20.decembrī starp prasītāju un īrnieku /pers. F/ tika noslēgts dzīvokļa īres līgums un /pers. F/ tika nodotas dzīvokļa Nr./adrese/, telpas ar kopējo platību 86,10 kv.m. lietošanas tiesības.

Norāda, ka saskaņā ar likumu "Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta piekto daļu un pamatojoties uz noslēgto Vienošanos pie īres līguma, kopš 2011.gada 3.janvāra ir deklarējis savu dzīvesvietu /adrese/, kā cita persona. Minētajā Vienošanās nav minēts, ka pēc /pers. F/ nāves viņu var izlikt no dzīvokļa bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas. Uzskata, ka noslēgtā Vienošanās, ar kuru viņam tika dotas tiesības deklarēties kā citai personai, dod tiesības dzīvot norādītajā dzīvoklī.

Noslēgtajā īres līgumā no 2010.gada 20.decembra starp Ogres novada pašvaldības aģentūru "Mālkalne" un /pers. F/, 4.sadaļā 4.2.punkta 4.2.3.apakšpunktā noteikts, ka ar izīrētāja rakstisku piekrišanu atbildētājs ir deklarējis savu dzīvesvietu no 03.01.2011. /adrese/. Saskaņā ar 5.sadaļas 5.1.punkta 5.1.2.apakšpunktā noteikto izīrētājs apņēmies šī līguma 3.1.punkta pirmajā teikumā noteiktajā termiņā netraucēt īriekam, un šajā līgumā un normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā, īrnieka iemitinātajām personām lietot dzīvokli ar izņēmumiem, ko nosaka LR normatīvie akti un šis līgums.

Strīdus telpās viņš ne tikai ir deklarējis savu dzīvesvietu, bet vienlaicīgi sniedz atbalstu Ogres novada maznodrošinātiem iedzīvotājiem, invalīdiem, bez apgādības palikušiem cilvēkiem, gan tos aprūpējot, gan sagādājot pārtiku, apģērbu un citas sadzīvei nepieciešamās lietas.

Ar Ogres rajona tiesas 2017.gada 12.aprīļa spriedumu /pers. E/ izlikts no dzīvojamās telpas Nr.1 , /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīti no /pers. E/ par labu Ogres novada pašvaldības aģentūrai „Ogres namsaimnieks" tiesas izdevumi 75,84 EUR un valsts labā nenomaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,74 EUR (lietas 47.-50.lapa).

Tiesa spriedumā atsaukusies uz Civilprocesa likuma 93. un 96.pantu, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība un atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa konstatējusi, ka lietā nepastāv strīds, ka 2010.gada 20.decembrī starp Ogres novada pašvaldības aģentūru „Mālkalne" (pēc reorganizācijas - „Ogres namsaimnieks") un /pers. F/ noslēgts Dzīvokļa īres līgums, saskaņā ar kuru īrnieka /pers. F/ lietošanā tika nodots dzīvoklis Nr.1, kas atrodas /adrese/.

No Vienošanās pie Dzīvokļa īres līguma redzams, ka /pers. E/, kā cita persona, deklarējis savu dzīves vietu /adrese/ no 2011.gada 3.janvāra.

Tiesa secinājusi, ka /pers. E/ strīdus dzīvoklī ir likumīgi iemitinājies saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta piekto daļu, saņemot izīrētāja (prasītāja) piekrišanu.

Lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētājs lieto strīdus dzīvojamo telpu, ne arī par to, ka viņš iemitinājās šajā dzīvojamā telpā, pamatojoties uz Vienošanos pie Dzīvokļa īres līguma, kā arī par to, ka 2013.gada 31.martā īrnieks /pers. F/ nomira.

Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta trešajā daļā noteikts, ka šā likuma 9.panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktajā kārtībā īrnieka īrētajā dzīvojamā telpā iemitinātās personas, proti, citas personas, patstāvīgas tiesības uz šīs dzīvojamās telpas lietošanu neiegūst, un tām ir tikai tādas tiesības un pienākumi, kādus nosaka šis likums un attiecīgās dzīvojamās telpas īres līgums.

Saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 29.[1] panta pirmo daļu persona, kura dzīvojamā telpā iemitināta šā likuma 9.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, zaudē attiecīgās dzīvojamās telpas lietošanas tiesības un tai jāatbrīvo dzīvojamā telpa mēneša laikā pēc tam, kad tā saņēmusi attiecīgās dzīvojamās telpas īrnieka vai izīrētāja rakstveida brīdinājumu, ja vien dzīvojamās telpas īres līgumā nav noteikta cita kārtība.

Saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 44.pantu personas, kas patvarīgi - bez dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanas - aizņēmušas dzīvojamās telpas, izliek tiesas ceļā bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, piedzenot visus zaudējumus, kas saistīti ar telpu nelikumīgu aizņemšanu un izlikšanu no tām.

Ar 2016.gada 14.jūnija brīdinājumu atbildētājs ir brīdināts un lūgts atbrīvot dzīvokli /adrese/, līdz 2016.gada 1.jūlijam.

Līdz ar to tiesas ieskatā konstatējama atbildētāja patvarība likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 44.panta izpratnē, jo atbildētājs prettiesiski aizņem dzīvojamo telpu, tādējādi pārkāpjot likuma noteikumus.

Atbildētāja paskaidrojumos norādītais, ka viņš strīdus telpās nav tikai deklarējis savu dzīvesvietu, bet vienlaicīgi sniedz atbalstu Ogres novada maznodrošinātiem iedzīvotājiem, invalīdiem, bez apgādības palikušiem cilvēkiem, gan tos aprūpējot, gan sagādājot pārtiku, apģērbu un citas sadzīvei nepieciešamās lietas, nevar kalpot par likumisku pamatu tam, lai atbildētājam saglabātu īres tiesības strīdus dzīvoklī.

Apelācijas sūdzību iesniedzis atbildētājs /pers. E/, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā (lietas 62.-63.lapa). Nepiekrīt tiesas spriedumam un secinājumiem. Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 4.pants nosaka, ka par īrnieku var būt jebkura fiziskā persona, kas Latvijā dzīvo pastāvīgi. Ir invalīds un viņam nav citas dzīvesvietas kā tikai dzīvojamā telpa Nr.1 , /adrese/. Izmantojot šo dzīvojamo telpu sniedz palīdzību Ogres pilsētas un novada iedzīvotājiem, kas nonākuši trūkumā. Viņam nav īres un komunālo pakalpojumu apmaksas parāda. Strīdus dzīvojamo platību ir lietojis pēc labākās sirdsapziņas.

Tiesas sēdes laikā lūdzis atlikt lietas izskatīšanu ar mērķi panākt izlīgumu un rast strīdam atrisinājumu, lai abas puses būtu apmierinātas, bet tiesa, pamatojoties uz prasītāja pārstāves iebildumiem, atteica lūgumu par lietas atlikšanu.

Uzskata, ka prasītājs nav ievērojis viņa tiesības pārslēgt īres līgumu uz minēto dzīvojamo platību.

Ar Rīgas apgabaltiesas tiesneses 2017.gada 31.jūlija lēmumu ierosināta apelācijas tiesvedība (lietas 65.lapa).

2017.gada 9.oktobrī lieta, saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] panta pirmo un otro daļu, Augstākās tiesas priekšsēdētāja lēmumu, nodota izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesai (lietas 66.lapa).

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējs un viņa pārstāvis neieradās, par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots Civilprocesa likumā noteiktā kārtībā.

2017.gada 1.decembrī no apelācijas sūdzības iesniedzēja un atbildētāja /pers. E/ saņemts iesniegums, kurā lūgts skatīt lietu bez viņa klātbūtnes.

Tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.pantu nolēma skatīt lietu bez apelācijas sūdzības iesniedzēja un viņa pārstāvja klātbūtnes, jo nesaskatīja citus, Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādītos, lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve /pers. H/ uzturēja prasību, apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu un noraidāmu. Paskaidroja, kā norādīts prasības pieteikumā. Uzsvēra, ka faktiski atbildētājs strīdus telpās regulāri nedzīvo, tās izmanto pašdarbībai, lai sniegtu palīdzību noteiktai cilvēku grupai. Viņa darbības nav atzinusi pašvaldība, kurā ir pietiekami daudz organizācijas un biedrības, kas nodarbojas ar labdarību. Darbošanās telpās ir atbildētāja brīva iniciatīva, viņš nepiekrīt pašvaldības piedāvājumiem par citām telpām, jo vēlas tikai konkrētās telpas, nekam citam nepiekrīt.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija pārbaudījusi pierādījumus, noklausījusies prasītāja pārstāves paskaidrojumus, kā arī izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, uzskata, ka apelācijas sūdzība kā nepamatota ir noraidāma, bet prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Tiesas kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ tiesas kolēģija pievienojas sprieduma motivācijai pilnībā.

Atbildot uz apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem un iebildumiem, tiesas kolēģija papildus norāda uz sekojošo.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem. Tiesību doktrīnā norādīts, ka (..) pierādījumi jāvērtē kopumā, nevis izolēti (..), jānosaka pierādījumu nozīmība saistībā ar lietā nosakāmiem apstākļiem un faktiem, (..) jāizdara secinājums par pierādījumu pietiekamību (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārējā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Tiesu namu aģentūra. 2006., 183.lpp.)*.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Tiesas kolēģija konstatē, ka lietā nav strīda, ka /pers. E/ ir likumīgi iemitinājies /adrese/, saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta piekto daļu, saņemot izīrētāja (prasītāja) piekrišanu (lietas 13.lapa), kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa.

Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības dzīvot īrnieka īrētajā dzīvojamā telpā tikai tad, ja tā iemitināta attiecīgajā dzīvojamā telpā šā likuma 9.pantā noteiktajā kārtībā. Savukārt trešā daļa paredz, ka šā likuma 9.panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktajā

kārtībā īrnieka īrētajā dzīvojamā telpā iemitinātās personas patstāvīgas tiesības uz šīs dzīvojamās telpas lietošanu neiegūst, un tām ir tikai tādas tiesības un pienākumi, kādus nosaka šis likums un attiecīgās dzīvojamās telpas īres līgums.

No 2010.gada 20.decembra Dzīvokļa īres līguma (lietas 8.-12.lapa), tās pielikumiem (lietas 13., 14.lapa) secināms, ka miršā /pers. F/ lietošanā tika nodots dzīvoklis Nr.1, kas atrodas /adrese/. Līgumslēdzējas puses vienojās, ka /pers. E/ strīdus dzīvoklī tika iemitināts uz nenoteiktu laiku kā cita persona.

Apelātors uzskata, ka viņam ir tiesības pārslēgt īres līgumu uz minēto dzīvojamo platību, un prasītājs tās nav ievērojis.

Saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 29.[1] panta pirmo daļu, kas paredz, ka persona, kura dzīvojamā telpā iemitināta šā likuma 9.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, zaudē attiecīgās dzīvojamās telpas lietošanas tiesības un tai jāatbrīvo dzīvojamā telpa mēneša laikā pēc tam, kad tā saņēmusi attiecīgās dzīvojamās telpas īrnieka vai izīrētāja rakstveida brīdinājumu, ja vien dzīvojamās telpas īres līgumā nav noteikta cita kārtība.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka atbildētājs strīdus dzīvoklī ir iemitinājies likumīgi, bet atbilstoši likumam "Par dzīvojamo telpu īri" dzīvojamā telpā iemitinātās citas personas patstāvīgas tiesības uz šīs dzīvojamās telpas lietošanu neiegūst, arī īres līgumā, kas bija noslēgts starp prasītāju un /pers. F/ nav noteikts citādi.

No lietas materiāliem ir redzams, ka prasītājs ir nosūtījis atbildētājam brīdinājumu un lūdzis līdz 2016.gada 1.jūlijam atbrīvot dzīvojamo telpu un deklarēt savu dzīvesvietu citur (lietas 15.lapa).

Turklāt Ogres novada pašvaldība 2016.gada 16.jūnijā ir pieņēmusi lēmumu, pēc dzīvokļu atbrīvošanas, nojaukt dzīvojamo māju /adrese/ (lietas 19.-20.lapa), bet atbildētājs prasītāja citu piedāvātu telpu izmantošanai nav piekritis (lietas 17.lapa).

Nenoliedzami saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 4.panta otro daļu par īrnieku vai apakšīrnieku var būt jebkura fiziskā persona, kas Latvijas Republikā dzīvo pastāvīgi vai ir saņēmusi uzturēšanās atļauju likumā noteiktajā kārtībā. Taču minētā tiesību norma nav attiecināma uz šīs lietas priekšmetu un pamatu, kad ar pierādījumiem lietā ir apstiprinājies fakts, ka atbildētājam jau 2013.gada 3.martā zudis tiesiskais pamats lietot dzīvokli Nr./adrese/, par ko atbildētājs brīdinājumu saņēmis 2016.gada 30.jūnijā (lietas 16.lapa).

Tāpat tiesas kolēģija atzīst, ka apelātora norādītās veselības problēmas invaliditāte, par ko pierādījumi lietā nav atrodami, kā arī norādes par to, ka: par dzīvojamo telpu veikti visi maksājumi; tā ir atbildētāja vienīgā dzīvesvieta, telpas tiek izmantotas palīdzības sniegšanai maznodrošinātām personām, nav pamats, lai nepiemērotu speciālajā tiesību normā noteikto par tiesību zaudēšanu uz dzīvojamo telpu, iestājoties noteiktiem nosacījumiem.

Pirmās instances tiesa spriedumā piemērojusi faktiskajiem apstākļiem atbilstošas procesuālo un materiālo tiesību normas, apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar būt pamatā pretēju secinājumu izdarīšanai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi).

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu 71,14 EUR (lietas 6.lapa), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (lietas 7.lapa), kopā 75,84 EUR, kas piedzenami no atbildētāja prasītāja labā.

No lietas materiāliem (lietas 2.lapa) secināms, ka lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā 10,12 EUR apmērā, no kuriem jāatņem pirmās instances tiesā samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR (lietas 7.lapa), tiek iegūta lietā nesamaksātā summa 5,42 EUR, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam piedzenama no atbildētāja valsts labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas skaitāms no šī sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 194., 204.[1], 430., 432. un 434.pantiem tiesas kolēģija

nosprieda

Ogres novada pašvaldības aģentūras "Ogres namsaimnieks" prasību pret /pers. E/ par izlikšanu apmierināt pilnīgi.

Izlikt /pers. E/, personas kods /personas kods/, no dzīvojamās telpas Nr.1, /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu Ogres novada pašvaldības aģentūrai „Ogres namsaimnieks", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesas izdevumus 75,84 EUR (septiņdesmit pieci *euro* un 84 centi), samaksu veicot kādā no prasītāja kontiem: SEB banka, konts LV15UNLA0050022655707; Citadele banka, konts LV92PARX0016381020001; NORVIK banka, konts LV50LATB0002210062436; Luminor Bank, konts LV25RIKO0002013234752; Swedbank, konts LV56HABA0551039295649.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu 5,42 EUR (pieci *euro* un 42 centi), kas jāsamaksā Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, BIC kods TRELLV22 kontā Nr.LV51TREL2190458019000.

Noteikt termiņu /pers. E/ sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās diena.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums - 2018.gada 12.janvāris.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā trīsdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese J.Mauliņa

Tiesnese Z.Zaiceva

Tiesnese L.Vēbere